

MONS KALLENTOFT

ZIMNÍ OBĚŤ

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

BRNO 2013

MONS KALLENTOFT ZIMNÍ OBĚŤ

MONS KALLENTOFT

ZIMNÍ OBĚŤ

ISBN 978-80-7294-919-9 (FORMÁT PDF)

ISBN 978-80-7294-920-5 (FORMÁT EPUB)

ISBN 978-80-7294-921-2 (FORMÁT PDF PRO ČTEČKY)

ISBN 978-80-7294-922-9 (FORMÁT MOBIPOCKET)

Mons Kallentoft

Midvinterblod

Copyright © Mons Kallentoft, 2007

First published by Natur och Kultur, Sweden

Published by arrangement with Nordin Agency, Sweden

Cover design © Niklas Lindblad/mgd.nu

Cover photo © Eva Lindblad/1001bild.se

Translation © Luisa Robovská, 2011

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o.,

2011, 2013 (elektronické vydání)

PROLOG

ÖSTERGÖTLAND, ÚTERÝ 31. LEDNA

[Ve tmě]

Nebijte mě.

Slyšíte?

Nechte mě na pokoji.

Ne, ne, pusťte mě dovnitř. Jablka, vůně jablek. Cítím ji.

Nenechávejte mě tu stát na tom bílém mrazivém sněhu. Vítr má ostře nabroušené nehty. Drásají mi ruce, obličej, až mi na kostech a na lebce nezůstane ani kousek zmrzlé kůže, masa, tuku.

Copak nevidíte, že mizím? Vám je to snad úplně jedno?

Červi lezoucí po hliněné podlaze.

Šílené myši milující teplo rvoucí se vzájemně na kusy. Měly bychom už být mrtvé, šeptají, ale tys zatopil v kamnech a držíš nás naživu, jsme v téhle zimě tvé jediné společnice. Ale jaképak společnice. Žily jsme vůbec někdy, nebo jsme už dávno zemřely, v pokoji tak malém, že se do něj nevešla láska?

Hubené tělo si omotám vlhkou látkou, za sklem v kamnech vidím oheň, cítím, jak do mého temného doupěte proniká kouř a pak uniká dál, ven ke spícím borovicím, smrkům, mechu a žulovým kamenům, k zamrzlému jezeru.

Kde je teplo? Jen ve vroucí vodě. Když usnu, probudím se ještě?

Nebijte mě.

Nenechávejte mě tu stát na sněhu. Venku.

Zmodrám a zbělám, až budu bílý jako vše kolem mě.

Tady smím být sám.

Spím a ve snu se mi vracejí ta slova: ty zasranej parchante, hnusnej smrade, ve skutečnosti neexistuješ, nejsi.

Co jsem vám udělal? Jen to mi řekněte: Co jsem udělal? Co se stalo?

A odkud se prvně vzala ta vůně jablek? Kulatá jablka explodují, mizí mi v rukou.

Na zemi pode mnou jsou drobky sušenek.

Nad mým tělem se vznáší nahá žena. Kdo je to? Šeptá mi: postarám se o tebe, jsi tu pro mě, jsme lidé, patříme k sobě, ale pak ji to odnese pryč, střechu mého doupěte nadzdvihne černý vítr a slyším, jak se jí tam venku cosi plíží k nohám, jak křičí a vzápětí umlká. Vtom se vrátí zpět, teď je to však někdo jiný, ta osoba bez tváře, jež mi celý život tolik chyběla. Unikala mi, bila mě, kdo to vlastně je?

Blikající složka doručených zpráv. Plná. Složka odeslaných zpráv prázdná.

Můžu zničit stesk.

Můžu přestat dýchat.

Když stesk a dech zmizí, dostaví se pocit, že někam patřím. Nebo snad ne?

Procitl jsem. Jsem o mnoho let starší, avšak mé doupě, mráz, zimní noc a les jsou stále tytéž. Musím něco udělat. Už jsem to udělal. Stalo se.

Odkud se mi vzala na ruku krev?

Zvuky.

Co je to s nimi?

Pro všechen hluk už ani neslyším červy a myši.

Tvůj hlas. Bušení na stlučená prkna — dveře mého doupěte. Konečně přicházíš, přicházíte.

Bušení. Nepij tolik.

Jste to vy? Nebo ti mrtví?

Ať jste tam venku kdokoli, vidíte, že přicházíte s dobrými úmysly?

Že přicházíte s láskou?

Slibte mi to.

Alespoň to mi slibte.

Slibte to.

ČÁST 1.

TA DRUHÁ
LÁSKA

1.

ČTVRTEK 2. ÚNORA

Láska a smrt jsou příbuzné.

Mají stejnou tvář. Člověk nemusí přestat dýchat, aby zemřel, a nemusí dýchat, aby žil.

Co se týče smrti a lásky, neexistují žádné jistoty.

Setkání dvou lidí.

Láska.

Milují se a milují, a pak jednoho dne láska vyprchá stejně náhle, jako patrně kdysi přišla, její nevrlý pramen udusí okolnosti, vnější i vnitřní.

Anebo láska trvá, dokud jí nevyprší čas, či je už od počátku nemožná, a přece nevyhnutelná.

Je taková láska, ta druhá, v podstatě na obtíž?

Je to tak, přemýšlí Malin Forsová, jež právě vylezla ze sprchy. Stojí v kuchyni, na sobě jen župan, jednou rukou si na krajíc celozrnného chleba maže máslo, druhou rukou zvedá k ústům hrnek silné kávy.

Hodiny z Ikey na bíle omítnuté zdi ukazují 6.15. Zdá se, že vzduch za oknem ve svitu pouličních lamp zamrzl. Kamenné šedé zdi kostela svatého Larse obklopuje mráz, vypadá to, že bílé větve javorů už dávno vzdaly svůj boj. Už ani jedinou noc s teplotou pod minus dvacet, to nás radši ulomte, nechte padnout mrtvé k zemi.

Kdo si může takový mráz zamilovat?

Tenhle den není stvořen pro živé, pomyslí si Malin.

Město Linköping je celé ochromené, ulice ochable visí na slupce země, okna domů oslepená mlhou.

Lidé se včera večer ani nez mohli zajít na zápas linköpinského hokejového klubu na stadion Cloetta Center. Jen pár tisíc lidí, jindy bývá plno.

Jak asi hrál Martin? napadne Malin. Syn kolegy Zekeho, jeho vlastní krev, šikovný střelec, jenž si už brousí zuby na národní tým a na kariéru profesionálního hokejisty. Malin sice hokej moc nezajímá, ale žádnému z obyvatel tohoto města nemůže uniknout dění na stadionu.

Téměř žádní lidé v pohybu.

Plakáty cestovní kanceláře na rohu ulic St. Larsgatan a Hamngatan posměšně vystavují na odiv své destinace, jednu exotičtější než druhou. Slunce, pláže, neskutečně modrá obloha, to vše jako by patřilo na jinou, obyvatelnou planetu. Před bankou Östgöta tlačí osamocená matka s námahou kočárek s dvojčaty, děti jsou zachumlané v černých pytlích, neviditelné, bez vůle, silné, a přesto tak zranitelné. Matka klouže po ledu ukrytém pod prachovou pokrývkou, podjedou jí nohy, ale dál si razí cestu vpřed, jako by to ani jinak nešlo.

„Ty zatracený zimy se tu nedaj vydržet.“

Malin jako by slyšela slova svého otce, kterými před pár lety vysvětloval koupi třípokojového bungalovu na Playa de la Arena na Tenerife, severně od Playa de las Américas, v oblasti oblíbené důchodci.

Jak se teď asi máte? přemítá Malin.

Káva ji hřeje v břiše.

Určitě ještě spíte, ale až se vzbudíte, čeká vás slunce a teplo.

Tady vládne mráz.

Mám vzbudit Tove? Třináctileté děti spí dlouho, klidně i čtyřia dvacet hodin denně, když můžou. V takové zimě má člověk chuť uložit se na pár měsíců k zimnímu spánku, nemuset vycházet ven a probudit se pěkně odpočatý, až se teploty přehoupnou na opačnou stranu teploměru.

Nechám ji spát. Jen ať její dlouhé, hubené tělo odpočívá.

První vyučovací hodina začíná až v devět hodin. Malin si v duchu představí, jak Tove v půl deváté s přemáháním vstává, klopytá

do koupelny, sprchuje se, obléká. Nikdy se nelíčí. Potom si Tove navzdory věčnému napomínání nevezme nic k snídani. Možná bych měla zkusit novou taktiku, napadne Malin: „Snídaně je škodlivá, Tove. Ať se děje, co se děje, hlavně nesnídej.“

Malin dopije zbytek kávy ze dna hrnku.

Když se Tove náhodou občas vzbudí dřív, tak jen proto, aby dočetla některou ze svých knížek. Hltá je jako posedlá a na svůj věk má podivuhodně vyspělý vkus. Jane Austenová: kdo jiný čte v jejím věku takovou literaturu? Ale Tove není jako její vrstevníci, nemusí se ani snažit, a stejně je nejlepší ze třídy. Možná by jí neuškodilo, kdyby musela trochu bojovat, soutěžit?

Čas běží a Malin chce být v práci brzy, nechce zmeškat tu půlhodinu mezi tři čtvrtě na sedm a čtvrt na osm, kdy bývá na policejní stanici skoro vždycky sama a nikým nerušená se může připravit na nový den.

V koupelně si svlékne župan a hodí ho na žluté lino na podlaze.

Zrcadlo na zdi je trošku křivé, a ačkoliv dělá její postavu vysokou metr sedmdesát o něco menší, i tak vypadá štíhlá, atletická a plná síly, připravená čelit všem problémům, které jí zkříží cestu. Problémy už ji ostatně potkaly. Ale vyrovnala se s nimi, dospěla a pokračovala dál.

Na třiatřicet nevypadám špatně, myslí si Malin a cítí se sebejistě: *není nic, co bych nezvládla*. Ale pak se dostaví pochyby, vědomí: *stojím na místě, nikam nesměřuju, a už vůbec ne vpřed. Je to moje chyba, jen moje chyba*.

Tělo.

Soustředí se na něj.

Pohladí si břicho, zmáčkne žebra, takže malá prsa na chvíli vypadají větší, ale když uvidí vztyčené bradavky, zarazí se.

Rychle se shýbne a zvedne ze země župan. Dosucha si vyfénuje blond vlasy ostříhané na mikádo, nechá je volně splývat přes výrazné, ale ne příliš ostré lícní kosti, hustá ofina jí sahá nad rovné obočí, které, jak dobře ví, zvýrazňuje chrpově modré oči. Našpulí rty, chtěla by je mít plnější, ale to by asi s krátkým, širokým nosem vypadalo divně.

V ložnici si oblékne džíny, bílou košili a tlustý černý rolák.

Před zrcadlem v předsíni si ještě trochu poupraví vlasy, doufá, že vrásky kolem obočí nejsou vidět. Obuje si zimní pohorky značky Caterpillar.

Kdoví, co ji dnes čeká?

Možná bude muset do terénu. V tlusté falešné péřové bundě z obchodu Stadium v Tornby za osm set sedmdesát pět švédských korun si připadá jako astronaut ve skafandru, těžkopádná a neohrabaná.

Mám všechno?

Mobil, peněženka v kapse. Pistole. Můj věčný společník. Zbraň ještě visí na opěradle židle vedle neustlané postele, kam by se pohodlně vešli dva lidé a ještě by zbylo místo uprostřed, odstup pro spánek a samotu během nejtemnějších hodin noci. Ale jak najít někoho, s kým bys vydržela, když často nevydržíš ani sama se sebou?

Na nočním stolku fotka Janneho. Namlouvá si, že ji tam má kvůli Tove.

Janne je opálený, na rtech má úsměv, v modrozelených očích však ne. Za ním jasná obloha, vedle palma naklánějící se ve větru, v pozadí lze tušit džungli. Na sobě má světle modrou helmu osn a bavlněnou maskovací bundu s logem humanitární organizace. Vypadá to, jako by se chtěl otočit a ujistit se, že se z husté džungle neplíží nějaká šelma.

Rwanda.

Kigali.

Psi prý žrali lidi zaživa.

Janne vždy jezdil a stále jezdí na mise dobrovolně. Tak alespoň zní oficiální verze.

Do džungle tak tmavé, že v ní člověk tuší tlukot srdce zla, na zkrvavené, podminované horské cesty na Balkáně, kde kolem mělčích masových hrobů špatně zamaskovaných křovím a pískem duní nákladní auta naložená pytli mouky.

Dobrovolné to bylo i zpočátku, pro nás.

Zkrácená verze:

Na obyčejné diskotéce v libovolném maloměstě se potká sedmnáctiletá holka s dvacetiletým klukem. Dva lidé bez plánů, stejní, a přece různí, ale s vůní a tušenými, která se zdají být těmi pravými. Po dvou letech se stane to, co se stát nesmí. Praskne tenká gumová blána a zrodí se nový život.

„Musíme to dát pryč.“

„Ne, já to chci.“

Jejich slova se míjejí, čas vyprší a na svět přijde dcera, slunce všech sluncí. Hrají si na rodinu. Uplyne pár let a pak něco oněmí, není to tak, jak si představovali, anebo si nepředstavovali vůbec nic a těla mají najednou vlastní vůli, jež se neřídí rozumem ani rozvahou.

Žádný výbuch, spíš vzduch unikající z propíchnuté pneumatiky sahající daleko a ještě dál do duše.

Nevolnictví lásky.

Hořce slastné. Po rozchodu, jakmile stěhovací auto s jejími věcmi zamířilo do Stockholmu, na policejní akademii, když Janne utekl do Bosny, si myslela: Budu-li bojovat proti zlu, potká mě dobro.

Je to přece tak jednoduché, že?

Pak bude láska opět možná. Nebo snad ne?

Cestou z bytu cítí Malin tlak pistole na prsou. Opatrně pootevře dveře do Tovina pokoje. Ve tmě rozeznává zdi, řady knih v knihovně, pod tyrkysovým povlečením tuší neproporční tělo své třináctileté dcery. Spí téměř neslyšně, už od svých dvou let. Nejprve byl její spánek neklidný, budila se několikrát za noc, ale pak jako by pochopila, že ticho a klid jsou potřeba, alespoň v noci, jako by dvouleté dítě instinktivně vědělo, že člověk někdy potřebuje noc pro své sny.

Malin vyjde z bytu.

Pomalou schází po třech schodech vedoucích ke vchodovým dveřím. S každým krokem cítí přibližující se mráz, teplota na chodbě klesla téměř pod bod mrazu.

Hlavně aby nastartovala auto. V takovéhle zimě by snad mohl zamrznout i benzín.

U dveří zaváhá. V kuželech pouličních lamp se jako závoj vznáší pára. Nejradši by vyběhla zpět do schodů, do bytu, strhla ze sebe oblečení a zachumlala se zase do postele. Pak opět zatouží, aby už byla na policejní stanici. Takže: rychle rozrazit vchodové dveře, doběhnout k autu, vytáhnout klíčky, odemknout, skočit dovnitř, nastartovat a jet.

Jakmile vyjde ven, mráz ji pevně sevře pod krkem. Připadá jí, že při každém nádechu slyší v nose praskat chloupky, a cítí, jak jí zamrzají slzy v očích, ale ještě zvládne přečíst nápis nad postranním vchodem do kostela svatého Larse: *Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.*

Kde mám auto? Stříbrné volvo z roku 2004 stojí na svém místě naproti nákupní pasáži.

Neohrabané ruce v péřové bundě.

Stěží si dosáhne do kapsy, kde by měla mít klíčky. Nejsou tam. Další kapsa a další. Sakra. Určitě je nechala doma. Ale pak si vzpomene. Jsou v přední kapse džín.

Prokřehlé prsty bolí, ale konečně nahmatají klíčky.

Otevřete se, sakra. Odemyká dveře. Alespoň nad zámkem se mráz slitoval, a tak Malin za pár vteřin sedí za volantem a nadává: na mráz, na motor, který jen naprázdno chrčí a odmítá nastartovat.

Zkouší to znovu a znovu.

Ale auto protestuje.

Malin vystoupí. Přemýšlí: musím jet autobusem, ale odkud sakra jezdí?

Do prdele, to je zima, debilní auto. Vtom jí zazvoní telefon. Zmrzlými prsty uchopí plastový přístroj. Ani se nepodívá, kdo volá.

„Malin Forsová.“

„Tady Zeke.“

„Sakra, Zeke, já nemůžu nastartovat auto.“

„Uklidni se, Malin. Uklidni se. Poslouchej. Stala se děsná věc. Řeknu ti to, až přijedu. Za deset minut jsem u tebe.“

Zekeho slova jako by se vznášela vzduchem. Z jeho tónu Malin vytuší, že se přihodilo něco opravdu vážného, že tahle nejmraživější zima ze všech se právě stala ještě o pár stupňů méně omluvitelnou, že mráz právě ukázal svou pravou tvář.

2.

Autem duní německý sborový zpěv a Zacharias Martinsson zvaný Zeke projíždí podél vilové čtvrti Hjulbro s volantem pevně v rukou. Za bočním okénkem auta tuší červené a zelené štíty prostorných řadových domků pokryté námrazou. Stromy, které za těch třicet let, co tu domky stojí, pěkně vyrostly a zmohutněly, vypadají v mrazu pohuble a usoužené. Přesto čtvrť působí podivuhodně vřelým a příjemným dojmem, přímo vyzařuje blahobyt.

Doktorské ghetto. Tak se té části města říká. O tom, že je tohle místo oblíbené doktory z místní nemocnice, není pochyb. Naproti za parkovištěm, na druhé straně ulice Stureforsleden, jsou vidět nízké bílé činžáky Ekeholmenu — domov několika tisíců přistěhovalců a Švédů ze dna společenského žebříčku.

Malin zněla unaveně, i když ne rozespale. Možná měla špatnou noc. Neměl bych se jí zeptat, jestli se něco nestalo? Ale ne, vykašlu se na to. Jenom by byla protivná, jako vždycky, když se jí někdo ptá na takové věci.

Zeke se snaží nemyslet na to, co je dnes čeká. Ani si nechce představit, jak to asi bude vypadat. Však se to včas dozví. Chlapi z hlídkového vozu zněli fakt rozčileně, takže to asi nebude žádná legrace. Za ty roky už se naučil oddalovat to co nejvíc, až do poslední chvíle nemyslet na hrůzy, které ho čekají, i když pak někdy člověka zasáhnou ještě silněji.

Lesopark Johannelund.

Fotbalová hřiště u řeky Stångån pokrytá sněhem. Tam dřív hrával Martin za Saab, než se začal naplno věnovat hokeji. Nikdy jsem ho ve fotbale moc nepodporoval, ozývá se Zekeho svědomí,

a teď, když klukovi začíná opravdu jít hokej, už se skoro ani nemůžu donutit chodit na zápasy. Včera večer to zase bylo utrpení, i když porazili Färjestad 4:3. I když dělám, co můžu, tenhle sport mi prostě ne a ne přirůst k srdci. Příčí se mi ta jeho přihlouplá surovost.

Srdce buď pro něco hoří naplno, anebo ne. Jako moje srdce pro sborový zpěv.

Zkouší dvakrát týdně se sborem Da Capo, kde zpívá už skoro deset let od doby, kdy se tam jednou večer poprvé odvážil na zkoušku. Skoro každý měsíc mají nějaký ten koncert, jednou za rok jezdí na festival.

Zeke do sboru chodí rád, líbí se mu, jak od sebe jeho členové navzájem nic neočekávají, nikoho nezajímá, co ostatní jinak dělají. Prostě se jen scházejí popovídat si a zazpívat. Občas, když spolu s ostatními stojí obklopen hudbou ve světle kostela, mívá pocit, že někam patří, že může být součástí něčeho většího, než je jeho bezvýznamná maličkost. Jako by hudba vyzařovala jednoduchost a čistou radost, ve které není místo pro zlo.

Protože zlo si musíme držet od těla, zuby nehty.

Teď však jede zlu vstříc. O tom není pochyb.

Folkkungavallen.

Stupínek výš ve fotbalové hierarchii. Fotbalová hala jako jediná ve městě čeká na renovaci. Fotbalistky Linköpingu patří ke špičce ženského fotbalu ve Švédsku, některé z nich dokonce kopou za reprezentaci, ale stále ještě se jim nepodařilo získat si přízeň lidí ve městě. Za stadionem je plavecký bazén. O kus dál vedle patrových garáží stojí nové domy. Zeke zabočí na ulici Hamngatan, mine obchodní dům Åhléns a pak už spatří Malin stojící před domem a třesoucí se zimou. Proč nečeká uvnitř?

I když se celá choulí zimou, vypadá jaksi neoblomně, tře si paže ve snaze se zahřát, jakoby přimrzlá k zemi vědomím, že dnes bude opět moci dokázat, jak je dobrá.

A Malin opravdu dobrá je. Kdybych něco provedl, nechtěl bych, aby mi byla v patách, přemítá Zeke a pro sebe si šeptá: „Sakra, Malin, co nás to dneska jenom čeká?“

Sborový zpěv zeslabený na minimum. Vnitřek auta naplňuje sto šeptajících hlasů.

Co o člověku napoví hlas? přemýšlí Malin.

Ostrost, chraplavost, jako by dusil slova na půli cesty.

Zeke má ten nejchraplavější hlas, jaký kdy Malin slyšela, namáhavý ostrý tón je však ten tam, když zpívá. Ale před chvílí, když jí říkal, co se stalo, byl obzvlášť zřetelný.

„Je to prý příšerný pohled.“ Chraplavý hlas ještě dodal slovům na ostrosti. „Aspoň to říkali kluci z auta, když volali. Ale copak je to někdy jinak?“

„Co?“

„Copak to není vždycky příšerný pohled?“

Zeke vedle ní za volantem volva, s pohledem pevně upřeným na mrazem nablýskanou cestu.

Oči.

Důvěřujeme jim. Vděčíme jim za devadesát procent vjemů, jež vytvářejí náš obraz okolního světa. To, co nevidíme, neexistuje. Tedy téměř. Cokoliv můžeme jen tak schovat do skříně a zbavit se toho. Problém vyřešen, jak jednoduché.

„To je,“ odvětlí Malin.

Zeke přikývne svou oholenou hlavou na dlouhém krku, která jako by snad ani nepatřila k malému, šlachovitému tělu. Kůži na lícních kostech má napjatou.

Malin mu ze sedadla spolujezdce nevidí do očí, avšak moc dobře ví, jak vypadají.

Zná ty hluboko zapadlé a většinou klidné oči. V jejich matné šedo zeleni svítí téměř věčné světlo, zároveň tvrdé i jemné.

Jeho pětáctyřicet let mu dodává na klidu, ale zároveň jako by byl s přibývajícimi roky neklidnější, nesmiřitelnější, jak jí jednou řekl na vánočním večírku po pár pivech a panácích přes míru:

„My proti nim, Malin. I když je to smutné, občas musíme používat jejich metody. To je jediná řeč, které někteří lidé rozumějí.“ Říkal to bez známky zatrpklosti nebo uspokojení, jako pouhé konstatování.

Zeke na sobě nikdy nedává znát nervozitu, Malin ji však přesto pozná. Jak asi musí trpět při Martinových zápasech?

„...příšerný pohled.“

Jedenáct minut uběhlo od chvíle, kdy jí zavolal. Jeho stručné konstatování, když nasedla do auta, ji ještě více roztrásl a zároveň proti její vůli podivně nabudilo.

Linköping za oknem auta.

Město nenasytné navzdory své malosti, minulost překrytá jen tenkým nátěrem.

Kdysi průmyslové město, kam okolní zemědělci jezdívali na trh, se rychle změnilo v univerzitní. Většina továren je dávno zavřená. Nadanějším obyvatelům nezbylo nic jiného než dát se na studia, na vysokou školu, na univerzitu, a brzy se tady vyklubalo nejješitnější město Švédska s těmi nejpodivnějšími obyvateli.

Linköping.

Město podobné nejistému šedesátníkovi s univerzitním vzděláním a s minulostí, kterou je za každou cenu třeba zamést pod koberec. Lidé usilující o to, aby se stali součástí vyšších kruhů, co v sobotu chodí do kavárny v obleku a šatech.

Linköping.

Výborné město pro nemocné.

A ještě lepší pro popálené.

Zdejší univerzitní nemocnice má nejlepší oddělení pro léčbu popálenin v celém Švédsku. Malin tam kdysi byla, v souvislosti s jedním případem, bíle oblečená od hlavy až k patě. Bdicí pacienti křičeli či naříkali, spící snili o tom, že se už nikdy nebudou muset probudit.

Linköping.

Město letadel. Centrum leteckého průmyslu. Na nebi skřehotající oceloví ptáci. Modely Tunnan, Draken, Viggen a Jas. Vědro přeteklo, ulicemi města se náhle procházejí noví milionáři, jež prodali své hi-tech firmy Američanům.

Okolní nížina a lesy. Domov všech těch, jejichž geny se nestačily přizpůsobit tak rychlým změnám, protestují, vzdorují. Nemají kde zakotvit.

Janne. Jsi snad jedním z nich?

Nestačí naše geny tomu tempu?

Pralesní indiáni. Lidé z okolních vesnic Ukna, Nykil a Ledberg. V sobotu můžete v obchodním domě Ikea potkat indiány v teplákových soupravách a dřevácích, bok po boku s lékaři, inženýry a testovacími piloty. Lidé by měli žít společně. Ale co když to geny odmítají? Co když skoroláska není možná? Z úzké hranice mezi tehdy a teď, tady a tam, uvnitř a vně se někdy jako jediné možné řešení rodí násilí.

Projíždějí předměstím Skäggetorp.

Dvoupatrové činžáky obložené bílými dlaždicemi postavené v šedesátých letech v rámci vládního projektu *milión bytů* kolem opuštěného obchodního centra. Většina jejich nájemníků přišla zdaleka. Vědí, jaké to je, když vám vojáci v noci tloučou na dveře. Znají zvuk mačet svištících za svítání probouzející se džunglí. Ještě nejsou chloubou imigračního úřadu.

„Vezmeme to přes Vreta kloster, nebo na Ledbergsvägen?“

„Nevím, moc to tady neznám,“ odvětl Malin.

„Rozhodni to ty. Co je rychlejší?“

„Tak asi rovně. Mimochodem, jaký byl včera zápas?“

„Ani mi nemluv. Ta sedadla na stadionu jsou úplně mučicí nástroje. Ještě teď mě bolí zadek.“

Zeke mine odbočku na Ledbergsvägen a pokračuje dál směrem na Vreta kloster.

Na východ od nich se rozprostírá jezero Roxen. Pokryté ledem vypadá jako ledovec, nezapadá sem. Vzadu za ním stojí honosné vily tyčící se do prudkého srázu, vedle nich zdymadla kanálu Göta čekající na letní výletníky a movité americké turisty.

Hodiny na palubní desce.

Je 7.22.

Příšerný pohled.

Nejradši by Zekemu řekla, aby šlápl na plyn, ale radši mlčí a zavře oči.

Policejní stanice už teď jistě začíná ožívat. Malin by touhle dobou seděla u svého stolu v open space kanceláři a kolegům z vyšetřovacího oddělení kriminální policie v Linköpingu přála dobré

ráno. Pozorovala by, jakou dnes asi mají náladu, a snažila se odhadnout, v jakém duchu se ponese jejich dnešní den. Řekla by jim nebo by si alespoň v duchu myslela:

„Dobré ráno, Börje Svärde. Už jsi určitě vyvenčil psy, nikdy není taková zima, abys nevěnoval svým ovčákům trochu lásky. Psí chlupy ti ulpívají na svetrech, na bundě, ve stále řidších vlasech. Štěkot psů je pro tebe lidským hlasem. Kde na to všechno bereš sílu? Jaké to asi je, vidět ženu, kterou miluješ, každý den trpět?

Dobré ráno, Johane Jakobssone. Nemohl jsi včera dostat děti do postele? Nebo jsou snad nemocné? Řádí teď nějaká střevní chřipka. Probděli jste s manželkou celou noc u zvracejících dětí? Nebo jste zažili ten radostný a mírumilovný pocit, když děti pro jednu usnou brzy a v dobré náladě? Dnes vede děti do školky manželka a ty je odpoledne vyzvedneš? Chodíš včas, vždycky chodíš včas, Johane, přestože máš málo času. A ten neklid, Johane, vidím ti ho na očích, slyším ho v tvém hlasu, ten nikdy nezmizí. Vím, jaké to je, mám ho v sobě taky.

Dobré ráno, šéfe. Jak se dnes máš, vrchní komisaři Svene Sjömane? Dej si pozor. To tvoje břicho je nebezpečně velké. Právě tak na infarkt, jak by řekli doktoři z univerzitní nemocnice. Břicho nebožtíků, dělávají si legraci chirurgové z jipky, když popíjejí kávu před operací bypassu. Nedívej se na mě tak významně, víš, že vždycky dělám, co můžu. Dej si pozor. Potřebuju všechny, co mi věří, protože je tak těžké věřit sama sobě, i když naše vlastní síla je mnohem větší, než si myslíme. Tvá slova, rady: *Ty máš talent, Malin. Opravdový talent, važ si ho. Talentu je na světě habaděj, ale většinu ho proplýtváme. Měj oči stále na stopkách, ale nespolehej se jen na ně, věř své intuici, Malin. Věř intuici. Vyšetřování není nic jiného než spousta hlasů: některé slyšíme, jiné ne. Hlasy nás i ostatních. Těm němým hlasům musíme naslouchat, Malin. V nich se skrývá pravda.*

Dobré ráno, Karime Akbare. Víš snad, že i nejmladší policejní ředitel v zemi a miláček médií musí udržovat dobré vztahy se svými podřízenými? Proplováš místností ve svém nablýskaném dokonale padnoucím italském obleku a člověk nikdy neví, kam

máš zrovna namířeno. Nikdy nemluvíš o dětství v přistěhovaleckém ghettu, v jednom z oranžových paneláků sídliště Nacksta v Sundsvallu, kde jsi po útěku z tureckého Kurdistanu a poté, co se tvůj otec zabil ze zoufalství, že si v nové zemi nenašel důstojné místo, vyrůstal sám s matkou a šesti sourozenci.“

„Na co myslíš, Malin? Vypadáš, že jsi úplně mimo.“

Zekeho slova ji zasáhnou jako rána bičem, proberou ji z myšlenek a vrátí zpět do auta, zpět na cestu vstříc událostem, násilím, do mrazivé krajiny.

„Na nic. Jen na to, jak krásně teplo teď musí být na stanici.“

„Už ti ten mráz leze na mozek, Malin.“

„A co mám dělat, aby mi nelezl na mozek?“

„Obrň se proti němu a uvidíš, že zmizí.“

„Mráz?“

„Ne, myšlenky na něj.“

V Sjöviku minou ovocné skleníky pokryté námrazou. Malin ukáže ven z okna.

„Támhle na jaře vždycky prodávají tulipány. Všechny barvy, na které si vzpomeneš.“

„Už aby to bylo.“

Světla hlídkového auta vypadají zdálky proti bílé pláni a obloze jako barevné blikající hvězdy.

Pomalou se přibližují, auto jako by se metr za metrem prokousávalo mrazem, zasněženou plání, zjevnou osamělostí místa. Metr za metrem, krystal za krystalem se blíží k cíli, k vypouklině v atmosféře, události způsobené jinou událostí způsobenou další událostí, jež připoutala pozornost přítomnosti. Do čelního skla se opírá vítr.

Kola volva se protácejí na protažené silnici a asi padesát metrů od hry světla se na horizontu mlhavě rýsuje osamělý dub — jeho šedobílé pařáty vypadají na bílém pozadí jako lezoucí jedovatý pavouk a košatá koruna jako síť vzpomínek a tušení. Nejsilnější větev dubu se prohýbá pod tíhou jakéhosi předmětu. Mráz jen pomalu odkrývá závoj, jenž dosud halil to podivné závaží.

Postava u policejního auta. Zadním okénkem jsou vidět dvě hlavy. Několik metrů před policejním autem stojí napříč zaparkovaný zelený saab.

Okolo stromu je skoro až k silnici natažená policejní páska. A to na stromě. Nepříliš lákavý pohled.

Oči se zdráhají uvěřit.

Hlasy vyprávějí.

3.

Svým způsobem je příjemné tady viset.

Mám tu pěkný výhled a moje zmrzlé tělo se příjemně kolébá ve větru. Můžu nechat myšlenky volně plynout. Klid, jaký jsem nikdy předtím nezažil, o jehož existenci jsem neměl ani tušení. Mám nový hlas i pohled. Možná jsem teď konečně člověkem, jímž jsem nikdy neměl šanci být.

V dáli nad obzorem se rozednívá, östergötlandská nížina je na pohled šedobílá a nekonečná, volný výhled narušují tu a tam pouze skupinky stromů kolem malých statků. Sníh se ve vlnách převaluje přes pole a pláně, sněhové závěje střídá holá zem a dole, daleko pod mýma houpačícíma se nohama, stojí u policejního auta mladý muž v šedé kombinéze a plný neklidu a očekávání sleduje přibližující se auto. Pak znovu vzhledne ke mně, jako by se chtěl ujistit, jestli jsem mu snad neutekl.

Krev mi zamrzla v těle.

Krev zamrzla i na obloze, ve hvězdách a v těch nejvzdálenějších galaxiích. A přece tu jsem. Už však nemusím dýchat, s tím provazem kolem krku by to ostatně ani nešlo. Když vystoupil z auta a krácel blíž ve své červené bundě, bůh ví, co tu venku takhle brzy ráno pohledával, nejprve vykřikl a pak si pro sebe jen mumlal: Panebože, panebože, panebože, Ježíši Kriste.

Pak pospíchal pro telefon. Teď tam sedí v autě a kroutí hlavou.

Bůh. Jednou jsem to s ním zkoušel, ale co mi mohl nabídnout? Je všude kolem. Lidé bez útěchy se ho dovolávají, jakmile narazí na něco, co pokládají za tmou.

Už nejsem sám, kolem mě je nekonečná spousta mně podobných, a přece je tu dost místa pro nás pro všechny, v tom nekonečném roz-

pínajícím se vesmíru jako by se vše zároveň smršťovalo a zdálo se jasné, i když podivně mlhavé.

Jistěže to bolelo.

Jistěže jsem měl strach.

Jistěže jsem se snažil utéct.

I když jsem v hloubi duše věděl, že už jsem svůj život dožil. Spokojený jsem nebyl, to ne, ale unavený ano. Unavený z věčného pohybu v kruhu kolem toho, co mi bylo odpíráno, po čem jsem přesto niterně toužil, čeho jsem chtěl být součástí.

Lidské pohyby.

Nikdy moje pohyby.

Proto je teď příjemné viset tu nahý a mrtvý na osamělém dubu nad nejurodnější půdou v zemi. Ta dvě vzdálená světla přibližujícího se auta mi připadají krásná.

Krásno nikdy předtím neexistovalo.

Možná existuje jen pro nás mrtvé?

Jaká je to úleva, zbavit se starostí živých.

Mráz nijak nevoní. Nahé, zkrvavené tělo se pomalu kýve tam a zpět Malin nad hlavou, starý dub je proti své vůli šibenicí, jejíž vrzání se mísí se zvukem naprázdno běžícího motoru auta. Na vypouklém břiše a na zádech se uvolnily podlouhlé cary kůže obnažující zmrzlé maso, změť různých odstínů rudé barvy. Tu a tam jsou na údech jakoby namátkou rozmístěné hluboké rány, vyříznuté kusy masa a kůže. Přirození vypadá nedotčeně. Tvář bez obrysů, jen modročerný, odulý, zmrzlý tuk. Pouze oči, doširoka otevřené a podlité krví, téměř udivené, hladové a současně plné nevěřícího strachu prozrazují, že se jedná o lidskou tvář.

„Ten člověk musí vážit nejmíň sto padesát kilo,“ přeruší Zeke mlčení.

„To stoprocentně,“ přikývne Malin a myslí na jeho pohled. Už ho v očích zavražděných viděla. Jako kdybychom se tváří v tvář smrti vrátili do původního stadia, jako bychom znovu byli dětmi. Vystrašení, hladoví, ale od první chvíle schopni údivu.

V situacích, jako je tahle, to tak Malin vždycky dělává. Snaží se odvést myšlenky jinam, pomocí vzpomínek a toho, co si kde přečetla, sjednotit to, co vidí, s teorií.

Jeho oči.

Ze všeho nejvíc v nich vidí hněv. A zoufalství.

Ostatní čekají v hlídkovém autě. Zeke tam poslal i strážníka.

„Nemusíš tu stát a mrznout. Však on nám nikam neuteče.“

„Nechcete mluvit s tím chlapem, co ho našel?“ ohlédl se strážník přes rameno.

„Sedí támhle v autě.“

„Nejdřív se tu trochu porozhlédneme.“

A pak to opuchlé zmrzlé tělo na osamělém dubu. Obrovské přerostlé dítě umučené k smrti.

Co mi chceš? přemýšlí Malin. Proč jsi mě sem tohoto bohem zapomenutého rána přivedl?

Co se mi snažíš říct?

Modročerná chodidla se zčernalými prsty kývající se na bílém pozadí.

Oči, myslí si Malin. Tvá samota se pohybuje nad nížinou a městem, cítím ji celým tělem.

Nejprve zjevná fakta.

Větev je pět metrů nad zemí, na ní nahý muž, ve sněhu žádné stopy krve, v mělké pokrývce pod stromem žádné stopy, kromě těch čerstvých od páru těžkých pohorek.

Ty patří tomu, kdo tě našel, přemýšlí v duchu Malin. Jedno je jisté. Tam nahoru ses sám nedostal a ty rány na těle ti taky musel někdo udělat. A zřejmě jsi k nim nepřišel tady, to by byla na zemi pod tebou spousta krve. Musel jsi dlouho mrznout někde jinde, tak dlouho, dokud ti neztuhla všechna krev.

„Vidíš ty stopy na větvi?“ Zeke vzhlíží směrem k visícímu tělu.

„Jo,“ odpoví Malin. „Jako by někdo sedřel kůru.“

„Vsadím se, že ho nahoru vytáhl kladkou a až pak ho přivázal na provaz.“

„Nebo přivázali,“ odvětí Malin. „Mohlo jich být víc.“

„Ze silnice sem žádné stopy nevedou.“

„Já vím, ale v noci dost foukalo. Sníh vypadá minutu od minuty jinak, prašan nebo zmrzlá krusta, pořád se to střídá. Jak dlouho tu můžou zůstat stopy? Čtvrt hodiny, hodinu? Víc ne.“

„Ale stejně to tu technici budou muset odkrýt.“

„Tak to aby si opatřili pořádný agregát.“

„Však oni si nějak poradí.“

„Jak dlouho myslíš, že už tu visí?“

„Těžko říct. Ale určitě ne déle než od včerejšího večera. Ve dne by si ho někdo musel všimnout.“

„Mohl být mrtvý už dávno předtím,“ namítne Malin.

„To nám řekne Johannisonová.“

„Že by sexuální motiv?“

„Copak všechno nemá sexuální motiv, Forsová?“

Její příjmení. Zeke ho používá, když si dělá legraci nebo když odpovídá na otázku, která je podle něj zbytečná, hloupá nebo jen hloupě položená.

„No tak, Zeke.“

„Tak dobře, myslím, že tohle se sexem nemá nic společného.“

„V tom s tebou souhlasím.“

Vydají se zpět k autům.

„Ten, co to udělal,“ přemýšlí nahlas Zeke, „musel mít pekelně silnou vůli. Ať to udělal jakkoliv, dostat tělo až sem a pak nahoru na strom určitě nebylo jen tak.“

„Musel být strašně naštvaný,“ dodá potom.

„Nebo zoufalý,“ odvětlí Malin.

„Sedněte si zatím k nám do auta. Je tam ještě teplo.“

Strážníci se pomalu vysoukají ze služebního vozu.

Muž středního věku na zadním sedadle se významně podívá na Malin a začne taky vstávat.

„Vy tu můžete zůstat,“ pokyne mu Malin. Muž si znovu sedne, ale je na něm vidět, jak je napjatý, v úzkém obočí mu cuká. Celé jeho tělo jako by vyzařovalo jednu jedinou otázku: Jak sakra tohle vysvětlím? Jak vysvětlím, co jsem tu takhle po ránu pohledával?

Malin se posadí vedle něj, Zeke na přední sedadlo.

„Tady je aspoň teplo,“ prohodí Zeke. „Lepší než venku.“

„Já jsem to neudělal,“ hájí se muž otočený k Malin, modré oči vlhké a nervózní. „Neměl jsem tu zastavovat, do prdele, to byla ale blbost, měl jsem jet dál.“

Malin mu položí ruku na rameno. Červená péřová bunda pod jejími prsty trochu splaskne.

„Udělal jste to, co bylo správné.“

„Víte, byl jsem...“

„Klid,“ zarazí ho Zeke otočený k zadnímu sedadlu. „Hezky popořadě. Nejdřív nám řekněte, jak se jmenujete.“

„Jak se jmenuju?“

„Ano,“ přikývne Malin.

„Totiž, moje milenka...“

„Vaše jméno.“

„Liedbergh. Peter Liedbergh.“

„Děkujeme, pane Liedberghu.“

„Teď nám, prosím, řekněte, co se tu stalo.“

„Byl jsem u svojí milenky v Borensbergu a jel jsem tudy domů. Bydlím v Maspelöse a tohle je nejkratší cesta. To přiznávám, ale s tímhle nemám nic společného. Můžete se jí zeptat. Jmenuje se...“

„Ano, určitě se jí zeptáme,“ opět ho přeruší Zeke. „Takže jste se vracel domů z milostné schůzky?“

„Jo, a jel jsem tady tudy, tady aspoň cestu protahujou. Ale pak jsem uviděl na stromě něco divného, zastavil jsem a vystoupil. Bylo to příšerné, panebože, Ježíši Kriste.“

Lidské pohyby, myslí si Malin. Světla auta uprostřed noci, dvě blikající tečky. Pak se zeptá:

„Viděl jste někoho, když jste přijížděl? Byl tu někdo?“

„Ani noha.“

„Potkal jste cestou nějaké auto?“

„Tady na cestě ne. Pár kilometrů před křižovatkou jsem viděl nějakého kombíka, ale značku nevím.“

„A co espézetku?“

Zekeho chraplavý hlas.

Peter Liedbergh zavrtí hlavou.

„Můžete se zeptat mojí milenky. Jmenuje se...“

„Ano, zeptáme se jí.“

„Víte, nejdřív jsem chtěl prostě sednout do auta a jet dál. Ale pak, vím přece, co je v takové situaci správné. Přísahám, že s tím nemám nic společného.“

„My vám věříme,“ uklidňuje ho Malin. „Kdybyste s tím měl něco společného, asi byste nevolal policii.“

„A co moje žena? Musí se to dozvědět?“

„Dozvědět se co?“ nechápe Malin.

„Myslí si, že jsem byl v práci. V pekárně Karlsson, mívám tam noční služby, ale to jezdím jinudy.“

„Nemusíme jí to říkat,“ odpoví Malin. „Ale nejspíš se to stejně dozví.“

„Co jí mám říct?“

„Řekněte jí třeba, že jste se jel ještě projet. Že se vám nechtělo spát.“

„To mi nikdy neuvěří. Vždycky jezdím z práce úplně vyřízený. A ještě k tomu v téhle zimě.“

Malin se Zekem si vymění pohled.

„Napadá vás ještě něco, co by pro nás mohlo být důležité?“

Peter Liedbergh zavrtí hlavou.

„Můžu už jet?“

„Ještě ne. Technici vám prohlédnou auto a boty. Musíme se ujistit, že ty stopy pod stromem patří vám. Naším kolegům budete taky muset sdělit jméno a adresu vaší milenky.“

„Neměl jsem tu zastavovat,“ nahlas přemýšlí Peter Liedbergh. „Mohl tu klidně viset dál. Dřív nebo později by ho stejně někdo našel.“

Vítr nabírá na síle, proniká skrz falešné peří v Malinině bundě, zarývá se jí pod kůži, do masa a dál až do morku kostí. Stresové hormony pracují, pomáhají svalům vyslat do mozku varovný signál, bolí ji celé tělo. Malin napadne, jaké to asi je umrznout. Člověk

nezemře zimou, ale stresem, bolestí, kterou tělo zažívá, když ztrácí teplo a běží na plné obrátky, podvádí samo sebe. Když je člověku opravdu zima, cítí, jak se tělem rozlévá teplo. Je to klamný a zároveň opojný pocit, plíce už nestačí okysličovat krev a člověk se udusí a usne, a přitom je mu teplo. Lidé, kteří to zažili, vyprávějí totéž co ti, kteří málem utonuli: klesali níž a níž, až se nakonec vznášeli vzhůru na obláčkách tak měkkých, bílých a teplých, že zahnały všechen strach. Ta měkkost je jen klam, přemítá Malin. To nás jen hladí smrt, abychom se jí poddali.

V dálce spatří přijíždějící auto.

Že by už jeli technici?

To těžko.

Spíš hyeny z novin *Östgöta Correspondenten*, které zavětrily šanci na snímek roku. Je to on? stačí si ještě Malin pomyslet, než to v dubu podezřele nahlas zapraská. Otočí se, vidí však jen bezvládné chvějící se tělo. Musí být nepřijemné tam takhle viset.

Ještě vydrž, brzy už tě sundáme.

4.

„Malin, Malin, co pro mě máš?“

Slova Daniela Högfelda polyká mráz, dusí je na půli cesty. Dokonce i v pérové bundě s kožešinovým límcem má přímé, avšak elegantní pohyby, jako by dobýval zemi, po níž kráčí, jako by mu patřila.

Hledí si do očí. Malin v jeho očích vidí výsměch, jiskřivý výsměch, vzpomínky na něco, co s dneškem vůbec nesouvisí, co si ona přeje udržet v tajnosti, a on to dobře ví. Vypočítavost: Víím to co ty, a použiju to proti tobě, abych dosáhl svého. Tady a teď. Tak ty mě chceš vydírat, myslí si Malin. To na mě ale neplatí. Tak co, Danieli, kdy vytáhneš to eso z rukávu? Teď? Proč ne, posluž si. Ale já se nedám. Jsme sice stejně staří, ale nejsme stejní.

„Byla to vražda, Malin? Jak se dostal na ten strom? Něco mi musíš říct.“

Daniel Högfeldt je náhle blízko, jeho rovný nos se téměř dotýká jejího: „Malin?“

„Už ani krok. A nic ti neřeknu. NEMUSÍM vůbec nic.“

Výsměch v jeho očích je ještě zřetelnější, ale Daniel se rozhodne ustoupit.

Malin slyší jen cvakání fotoaparátu. Mladá fotografka se téměř dotýká policejní pásky natažené kolem stromu.

„Ne tak blízko, ty huso,“ zakřičí Zeke. Malin koutkem oka vidí, jak se k fotografce rozběhnou strážníci. Ta pomalu skloní svůj přístroj a vydá se zpátky k autu.

„Takže to byla vražda, když tam nechcete nikoho pustit. Něco mi přece říct musíš. Na sebevraždu to zrovna nevypadá,“ nedá se odbýt Daniel.

Malin mu pokyne, aby šel kousek stranou, cítí, jak se jejich lokty dotkly, na okamžik by ten pohyb chtěla vrátit, ale pak znovu uslyší jeho naléhavý hlas a pomyslí si: Jak jsem to sakra mohla udělat? Jak jsem mohla být tak hloupá?

Pak se k němu znovu otočí čelem: „Dál už ani krok. Vrať se do auta a zůstaň tam. Anebo odsud radši vypadněte, stejně tu není nic k vidění, jen hrozná zima. A fotky těla už stejně máte, tak co.“

Daniel jí věnuje sladký chlapecký úsměv, jenž na rozdíl od jeho slov pronikne mrazem jako nůž.

„Ale no tak, Malin, já přece jenom dělám svou práci.“

„Teď už jen čekáme na techniky, aby ohledali místo činu. Pak ho odsud uklidíme.“

„Mám to,“ zavolá na Daniela fotografka a Malin si pomyslí, že jí může být jen o osm, deset let víc než Tove, prsty bez rukavic jí určitě zebou.

„Je jí zima,“ poznamená.

„To asi je,“ odvětví Daniel a pak se bez ohlédnutí vydá hlubokým sněhem zpátky k autu.

Když mě poprvé napadlo, že by mi mohla pomoci dolů, uvědomil jsem si, že už mě nebaví tu viset. Vznáším se současně na jednom místě a všude. Ale tenhle strom není místem k odpočinku, můj odpočinek možná nikdy nepřijde, to ještě nevím.

A všichni ti lidé v péroových bundách.

Copak nechápou svou marnivost?

Opravdu si myslí, že se mrazu mohou ubránit?

Nemohli byste mě už sundat?

Už mě nebaví takhle tady viset a pozorovat tu vaši hru pode mnou. Ale ano, baví mě pozorovat, jak se vaše kroky mění ve stopy, baví mě sledovat ty stopy kolem dokola jako neklidné vzpomínky ukryté v nepřístupných synapsích.

„Nesnáším ho.“ Zeke pozoruje vzdalující se redakční auto. „Je jako hyperaktivní pijavice na kokainu.“

„Právě proto je tak dobrý novinář,“ namítne Malin.

Zekeho rádoby americké metafory. Přicházejí, když je člověk nejméně čeká, a Malin si často říká, kam na ně asi chodí. Pokud ví, Zeke nemá americkou popkulturu moc v lásce, sotva tuší, kdo to je Philip Marlowe.

„Jestli je fakt tak dobrý, proč tedy trčí v tom regionálním plátku?“

„Třeba je tam spokojený.“

„To určitě.“

Malin se znovu otočí k tělu na stromě.

„Jaké to asi je, viset tam?“

Slova jako by zamrzla ve vzduchu.

„Teď už je to jenom tělo,“ odvětí Zeke. „A to nic necítí. Ať to byl kdokoliv, už tu stejně není.“

„Ale ještě nám toho může dost říct,“ ukončí debatu Malin.

Karin Johannisonová, analytička, patoložka a výzkumná pracovnice Státní kriminálně-technické laboratoře, pracuje na poloviční úvazek u linköpinské policie jako technický pracovník pro ohledání místa činu. Teď si v pravé péřové bundě horečně tře paže ve snaze se zahřát, elegantní jako vždy, i při tom neelegantním pohybu. Vzduchem kolem ní jako sněhové vločky víří malá peříčka a Malin by zajímalo, kolik ta bunda asi musela stát.

Dokonce i v kožešinové čepici a růžolící únorovým mrazem vypadá Karin jako dáma z francouzské Riviéry, jako Françoise Saganová v nejlepších letech, bez jediného mráčku na svém nebi a příliš hezká pro tohle povolání. Opálení z vánoční dovolené v Thajsku je pořád ještě vidět. Občas, myslí si Malin, občas bych si přála být jako ty, Karin, vdát se pro peníze, zvolit si jednoduchý život.

Vyšlapanými stopami se opatrně přibližují k tělu na stromě.

Karin dělá svou práci naprosto racionálně, nevidí tuk, kůži ani to, co kdysi býval lidský obličej, potlačí veškerá tušení, jež prošla

mozkem toho odulého těla a nyní se pomalu jako zlověstné mumlá-
ní usazují nad městem, nížinou a lesy, ten nářek, který lze možná
utišit jen jedním způsobem, odpovědí na otázku:

Kdo to udělal?

Co vidíte, Karin?

Já vím, odpoví si Malin v duchu, vy vidíte jen zkoumaný ob-
jekt, šroubek nebo matičku, předmět analýzy, jenž musí odhalit
svůj skrytý příběh.

„Sotva se tam asi dostal sám,“ přeruší Karin stojící přímo pod
tělem ticho. Před chvilkou fotografovala šlápěje ve sněhu, dokon-
ce si je měřila, ačkoliv to s největší pravděpodobností jsou jejich
vlastní stopy a stopy Petera Liedbergha. Vše se ale musí ověřit.

Malin na její poznámku neodpoví, místo toho sama položí
otázku:

„Jak je dlouho mrtvý, co myslíte?“

„Takhle od pohledu nevím, nesmím dělat ukvapené závěry. Do-
zvíme se to až na pitevně.“

Předpokládaná odpověď. Malin myslí na Karinino opálení, na
její pérovou bundu a na vlastní levnou bundu, kterou skrz naskrz
profukuje vítr.

„Než ho sundáme, budeme muset ohledat zem pod ním,“ konsta-
tuje Karin. „Pošleme pro agregát do kasáren v Kvarnu a postavíme
tady kolem stan, abychom se zbavili všeho toho sněhu.“

„Nebudeme se tu pak brodit bahnem?“

„Ne, to jen kdybychom zem zahříváli moc dlouho,“ odvěti Karin.
„Snad nám můžou agregát na pár hodin půjčit. Jestli nemají služ-
bu někde jinde.“

„Měli bychom ho co nejdřív sundat.“

„Je minus třicet. V takovémhle mrazu se tělu nic nestane.“

Zeke nechal puštěný motor auta, uvnitř je určitě o čtyřicet stupňů
tepleji než venku. Dech zamrzá na okénku.

Malin se posadí na sedadlo spolujezdce.

„Dělej, zavři,“ zasyčí Zeke. „Tak co Johannisonová, má to pod
kontrolou?“

„Půjčí si agregát z kasáren v Kvarnu.“

Na místo dorazila další dvě policejní auta a přes bílou ledovou kresbu na skle Malin vidí, jak Karin diriguje své kolegy.

„Můžeme jet,“ řekne Zeke.

Malin přikývne.

Když na zpáteční cestě projíždějí kolem ovocných skleníků u Sjöviku, zapne Malin rádio a naladí stanici P4, kde každé ráno mezi sedmou a desátou hodinou moderuje její stará kamarádka Helen Anemanová.

Hodiny na palubní desce ukazují 8.38.

Po skončení písně *A Whiter Shade of Pale* se ozve její měkký hlas.

„Zatímco jste poslouchali tuhle písničku, otevřela jsem si stránky *Correspondentenu*. Dnešní den není pro Linköping jako každý druhý, milí posluchači. A to nemám na mysli tu zimu. Za městem směrem na Vreta kloster našla policie na stromě visící nahé tělo mrtvého muže.“

„To je tedy rychlost,“ přeruší Zeke zvuk rádia.

„Daniel je vždycky rychlý.“

„Daniel?“

„Pokud máte silný žaludek a chcete začít den něčím ostřejším,“ pokračuje sametový hlas v rádiu, „podívejte se na stránky *Correspondentenu*. Na stromě tam visí jinačí ptáček.“

5.

Daniel Högfeltdt se opře o pohyblivé opěradlo kancelářské židle, jež se pod jeho zády ochotně poddává.

Houpe se na židli stejně, jako se kdysi pohupoval v dědečkově houpacím křesle na chatě ve Vikbolandet, která vyhořela těsně poté, co se babičce v nemocnici Vrinnessvissjukhuset konečně dostalo věčného odpočinku. Daniel chvíli pozoruje ulici Hamngatan za oknem, poté se jeho pohled stočí ke kolegům choulícím se nad počítači v open space redakci. Většinu z nich je práce lhostejná, jsou spokojeni s tím, co mají, ale také unavení, strašně unavení. Únava je pro novináře ten nejnebezpečnější jed, ničí, zabíjí.

Ale já unavený nejsem.

Ani trochu.

Ve svém článku o muži na stromě jmenoval Malin.

Malin Forsová od linköpinské policie odmítla sdělit jakékoliv...

Tam a zpátky.

Stejně jako většina ostatních případů.

Ťukání do klávesnic, občasná volání napříč místností a nakyslá vůně kávy.

Někteří jeho starší kolegové jsou až příliš cyničtí.

Ale on ne. Člověk si musí zachovat alespoň trochu úcty k lidem, jejichž příběhy a neštěstí jsou mu obživou.

Visící nahý muž na stromě.

Požehnání pro ty, jejichž úkolem je plnit novinové stránky, aby se dobře prodávaly.

Pak je tu ještě něco jiného.

Město se probouzí. Na to můžete vzít jed.

Jsem dobrý, neboť umím hrát tuhle hru na novináře, a také proto, že si zachovávám odstup a umím to s lidmi.

Zní to cynicky?

Za oknem ulice Hamngatan v zimním zajetí.

Zmačkané prostěradlo v bytě Malin Forsové, jen dva bloky odsud.

Vrásčité čelo Svena Sjömana, vypouklé břicho, džínová košile tak-
tak nasoukaná do hnědých vlněných kalhot. Tvář a sako podob-
ně šedé a unylé, řídké vlasy stejně bílé jako tabule, před níž stojí.
Sven dává přednost komorním poradám, ostatní s jejich výsledkem
seznámí později. Velké porady, jaké mívají na jiných policejních
stanicích, nejsou dle jeho názoru tak efektivní.

Začne jako obvykle, když před sebou mají velký případ. Musejí
nalézt odpověď na otázku *kdo*, a on musí tuto otázku uvést do
pohybu a nasměrovat ji tak, aby je dovedla k odpovědi: *on, ona,*
oni.

V zasedací místnosti je klamně prázdná podobně unikajícímu
jedu. Všech pět přítomných policistů ví, že takový otazník ve vzdu-
chu může mít vliv na celé město, celý kraj, celou zemi, dokonce
i celý svět.

Místnost se nachází v přízemí bloku A1 bývalých kasáren, jež
před deseti lety po vystěhování posádky přestavěli na policejní
stanici. Pryč s vojáky, do toho, strážci pořádku.

Za okny pod vrstvou sněhu je deset metrů široký trávník, za
ním prázdné, opuštěné dětské hřiště. Pod bílým ojiněním vypadají
barevné houpačky a prolézačky jako paleta odstínů šedé barvy. Za
hřištěm školka, za okny hrající si děti pobíhající sem a tam. Mají
plné ruce práce se svými dětskými starostmi.

Tove.

Je to tak dávno, co jsi takhle běhala.

Malin jí volala cestou z auta, Tove zvedla telefon na odchodu
z bytu: „Jasně že už jsem vzhůru.“

„Pořádně se obleč.“

„To víš že jo, nejsem pitomá.“

Zeke si neodpustil komentář: „No jo, pubertáci. Jako dostihoví koně. Vždycky mají svoji hlavu.“

Občas, když zrovna vyšetřují násilný zločin a na zdech mají pověšené fotky z místa činu, zatahují žaluzie, aby děti ze školky ušetřili toho pohledu, i když podobné věci určitě stejně vidají den co den v televizi. Děti si spojí obrázek s obrázkem, naučí se spo-
léhat na své oči.

Podřezaný krk. Ohořelé tělo pověšené na telefonním sloupu, napuclá mrtvola ve městě po povodni.

A teď Sjömanova slova, stejná jako vždy, chraplavý hlas:

„Tak co to tu máme, co myslíte? Napadá vás něco? Zatím nemáme žádného pohřešovaného, to už bychom tady museli mít hlášení. Co si o tom myslíte?“ Stojící muž předhazuje otázky čtyřem lidem za podlouhlým stolem, jako by stiskl tlačítko *play*. Slova podobná hudbě, tónům, křehká a tvrdá mezi čtyřmi stěnami.

Slova se ujme Johan Jakobsson. Je zřejmé, že chce jen slyšet svůj hlas, nezáleží mu na tom, co řekne, jen touží překonat únavu.

„Je to jasná rituální vražda.“

„Zatím ani nevíme jistě, jestli to vůbec byla vražda,“ zarazí ho Sven Sjöman. „Nemůžeme si být jistí, dokud nám to Karin Johanssonová nepotvrdí. Ale prozatím můžeme vycházet z toho, že to vražda byla.“

Nikdy si nemůžeš být jistá, Malin, dokud nemáš fakta. Do té doby je nevědomost ctností.

„Ale vypadá to jako rituální vražda.“

„Nesmíme dělat ukvapené závěry.“

„Zatím ani nevíme, kdo to byl,“ ozve se Zeke. „Tím bychom měli začít. Zjistit jeho totožnost.“

„Třeba někdo zavolá. Fotky už jsou v novinách,“ vmísí se do debaty Johan a Börje Svärd, jenž byl dosud potichu, si hlasitě povzdychne.

„Myslíš, že ho někdo pozná? Vždyť mu není vidět obličej.“

„Ale kolik lidí s takovouhle nadváhou může tady kolem bydlet? Brzy se někdo začne zajímat, kam se ten tlustoch poděl.“

„Tím bych si nebyla tak jistá, Johane,“ namítne Malin. „Město je plné lidí, kteří by klidně mohli beze stopy zmizet, a nikdo by po nich ani nevzdychl.“

„Ale on vypadá tak zvláštně, to jeho tělo...“

„Když budeme mít štěstí,“ přeruší ho Sven, „tak někdo zavolá. Zatím počkáme na výsledky ohledání místa činu a pitvy, pak můžeme začít obcházet lidi v okolí, jestli někdo něco neviděl, neslyšel nebo neví něco, co bychom měli vědět i my. Jak všichni víte, hledáme odpověď na jedinou otázku.“

Sven Sjöman.

Ještě čtyři roky mu zbývají, než v pětadesáti odejde do důchodu. Čtyři roky nebezpečí infarktu, přesčasů, dobrého, avšak příliš tučného jídla, které mu s láskou vaří manželka. Čtyři roky sedavého života. *Břicho nebožtíků*. Sven je však přesto hlasem rozumu a zkušeností, jenž se sice příliš neprosazuje, zato zastupuje rozumný, nesobecký a zralý pořádek.

„Malin, ty a Zeke si vezmete na starosti předběžné vyšetřování,“ vytrhne ji Sven z myšlenek. „Dohlédnu na to, abyste měli k dispozici všechno, co potřebujete. Johane a Börje, vy jim budete pomáhat, jak jen budete moci.“

„Rád bych si to vzal na starost já,“ namítne Johan.

„Johane, máme i jiné věci na práci,“ zarazí ho Börje. „Nemůžeme se soustředit jen na tohle.“

„To je všechno?“ Zeke vstane ze židle.

Když všichni vstanou, dveře místnosti se otevřou.

„Ještě se posaďte.“

Karim Akbar vloží do těch slov veškerou autoritu, kterou skýtá jeho sedmatřicetileté svalnaté tělo, postaví se vedle Svena Sjömana a čeká, až se policisté znovu usadí.

„Je vám jasné, jak je tohle důležité,“ spustí Karim a Malin si v duchu pomyslí, že v jeho hlase není ani stopy po přízvuku,

i když přišel do Švédska až v deseti letech. Mluví čistou spisovnou švédštinou.

„Jak je důležité,“ opakuje, „abychom v tom udělali pořádek.“ Zní to tak, jako by byla řeč o disertační práci, jež potřebuje poupravit strukturu před obhajobou.

Snaha a píle.

Když člověk začíná pod nulou a chce se dostat vysoko do plusových hodnot, nemůže nic nechat náhodě. Karim je autorem kontroverzních článků v novinách *Svenska Dagbladet* a *Dagens Nyheter*, jako na míru šitých požadavkům doby. Přesto jeho názory mnohé pobouřily: že by přistěhovalci měli dodržovat přísnější pravidla, že by podmínkou pobírání sociálních dávek měla být znalost švédštiny už po prvním roce v nové zemi. Že sociální vyloučení lze odstranit pouze pílí.

Jeho tvář na televizní obrazovce v diskusním pořadu. Zpřísněte nároky, dejte prostor vnitřní síle člověka. Podívejte se, že to jde. Já jsem toho živým příkladem.

Ale co ti plní strachu? přemítá Malin.

Ti, kteří se narodili s pochybami?

„Samozřejmě že víme, jak je to důležité. Je to přece naše práce,“ ozve se Zeke a Malin si všimne, jak se Johan a Börje nenápadně usmívají, zatímco Sven na Zekeho vrhne pohled: Uklidni se, Zeke, nech ho, ať se vypovídá, to, že hned nevyvoláš konflikt, ještě neznamená, že po sobě necháš šlapat. *Kolik ti je proboha let, Martinssone?*

Karim věnuje Zekemu ostrý pohled, jako by říkal: Takový tón si vyprošuju. Zeke však pohledem neuhne, Karim tedy pokračuje:

„Noviny a vůbec média to určitě pěkně rozmáznou a já budu muset odpovídat na spousty otázek. Musíme to urychleně vyřešit, ukázat, jak je linköpínská policie efektivní.“

Malin má pocit, jako by ta slova ani neřikal člověk, ale jakási maska. Takhle přece nikdo nemluví, ten schopný člověk před ní je jen maskou schopného člověka, i když by se vlastně nejraději zbavil škrobenosti a ukázal svou... co vlastně... zranitelnost?

Pak se Karim otočí ke Svenovi.

„Jak jsi rozdělil úkoly?“

„Forsová a Martinsson to mají na povel. Mají k dispozici vše, co potřebují. Jakobsson a Svärd jim pomůžou, jak jen budou moct. Andresson je na nemocenské a Degerstadvá na školení ve Stockholmu. Takže tak.“

Karim se zhluboka nadechne a hodnou chvíli drží vzduch v ohromných plicích.

„Takže to uděláme takhle: ty, Svene, si to vezmeš na starost jako hlavní vyšetřovatel a vy ostatní budete pracovat jako tým. Všechno ostatní počká. Tohle je naše priorita.“

„Ale...“

„Tak to prostě bude, Martinssone. Ne že bych o tobě a o Forsové pochyboval, ale musíme teď sebrat všechny síly.“

Svenovo břicho vypadá ještě větší, vrásky na čele hlubší.

„Máme kontaktovat státní kriminálku? Oficiálně ještě ani nevíme, jestli to byla vražda.“

Karim cestou ke dveřím:

„Ne. Tohle zvládneme sami. Budeš mě informovat o postupu každé tři hodiny nebo když přijdete na něco nového.“

Bouchnutí dveřmi se rozléhá místností.

„Tak jste to slyšeli. Rozdělte si práci mezi sebou a dejte mi vědět, na čem jste se dohodli.“

Děti, jež si hrály za okny školky, jsou pryč. Pod šachovnicovými záclonami vibruje žlutý mobil inspirovaný uměním Alexandra Caldera.

Modrá rozdrásaná kůže a tuk.

Zbitý a osamělý v ledovém větru.

Kdo jsi byl? přemýšlí Malin.

Vrať se a řekni mi, kdo jsi byl.